

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

MEZINÁRODNÍ PRÁVO OBCHODNÍ

PŘEDNÁŠKA Č. 1 – ÚVOD DO
PROBLEMATIKY

Mezinárodní právo obchodní, prof. N. Rozehnalová

OBSAH PŘEDNÁŠKY:

- TŘI ROVINY VZTAHŮ VZNIKAJÍCÍCH V OBLASTI MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
- PRÁVNÍ ÚPRAVA JEDNOTLIVÝCH ROVIN
- VZTAH PRÁVO - EKONOMIE - POLITIKA

LITERATURA - základní

- ROZEHNALOVÁ, N., PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU, ASPI CODEX, 2006
- www.wto.org
- europa.eu/scadplus/
- www.eur-lex.eu
- www.curia.org

TYPY VZTAHŮ

A. VZTAHY MEZI STÁTY A MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI, resp. navzájem

**B. VZTAHY MEZI STÁTEM A PODNIKATELEM
PODMNOŽINA: VZTAHY MEZI EU A
PODNIKATELEM**

C. VZTAHY MEZI OBCHODNÍKY NAVZÁJEM

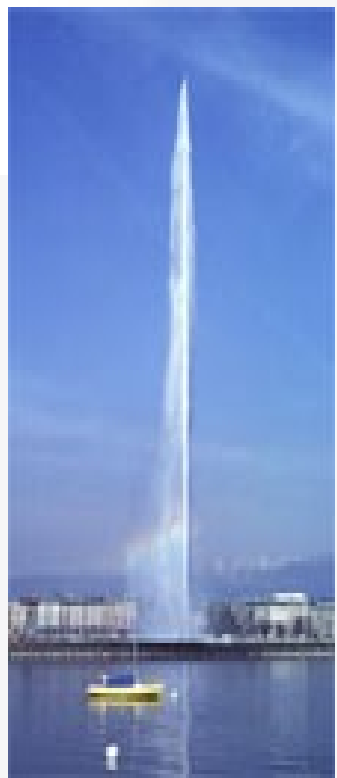
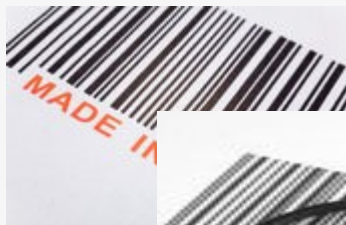
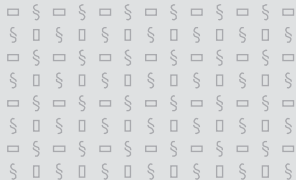

PRÁVNÍ REGULACE

- A. MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ

- B. VNITROSTÁTNÍ VEŘEJNÉ PRÁVO
PODMNOŽINA: EVROPSKÉ PRÁVO

- C. MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ

MEZINÁRODNÍ PRÁVO
VEŘEJNÉ

MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ

MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ

VZTAHY MEZI STÁTY ČI MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI

- **ÚPRAVA - MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ, ZEJMÉNA JEHO ČÁST: MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO**
- **PŘÍKLADY: SMLOUVY O OBCHODU A PLAVBĚ, SMLOUVY O ZAMEZENÍ DVOJÍHO ZDANĚNÍ, SMLOUVY VYTVÁŘEJÍCÍ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE, SMLOUVY UZAVÍRANÉ V RÁMCI WTO ATD.**

MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO

■ - VYMEZENÍ

- SOUČÁST MEZINÁRODNÍHO VEŘEJNÉHO PRÁVA
- SLEDOVANÉ OBLASTI (obchodování, měnové otázky, ochrana investic, právo na rozvoj.....)

■ - PRAMENY

- MEZINÁRODNÍ SMLOUVY
 - ČLENĚNÍ (MNOHOSTRANNÉ, DVOUSTRANNÉ, POLOOTEVŘENÉ, UZAVŘENÉ, INTER PARTES.....)
- MEZINÁRODNÍ OBYČEJE

MEZINÁRODNÍ SMLOUVY A REŽIMY

■ *REŽIM:*

NEJVYŠŠÍCH VÝHOD

NÁRODNÍ,

RECIPROČNÍ,

PREFERENČNÍ

SUBJEKTY

STÁT

- A) NORMOTVŮRCE (VZTAH STÁT V. OBCHODNÍK)
- B) SPOLUTVŮRCE (OBLAST MPV)
- C) OBCHODNÍK - DIAGONÁLNÍ VZTAH, SPECIFIKA OPROTI BĚŽNÝM OBCHODNÍM VZTAHŮM
 - ČLENĚNÍ (ROZVOJOVÉ V. ROZVINUTÉ)
 - INTEGRAČNÍ TENDENCE

IMUNITA STÁTU

ZAJÍMAVÁ OTÁZKA PŘEDEVŠÍM PRO POSTAVENÍ STÁT V.
OBCHODNÍK

■ DVĚ KONCEPCE:

- ABSOLUTNÍ
- RELATIVNÍ

VÝCHODISKO: *KONCEPCE RELATIVNÍ IMUNITY*

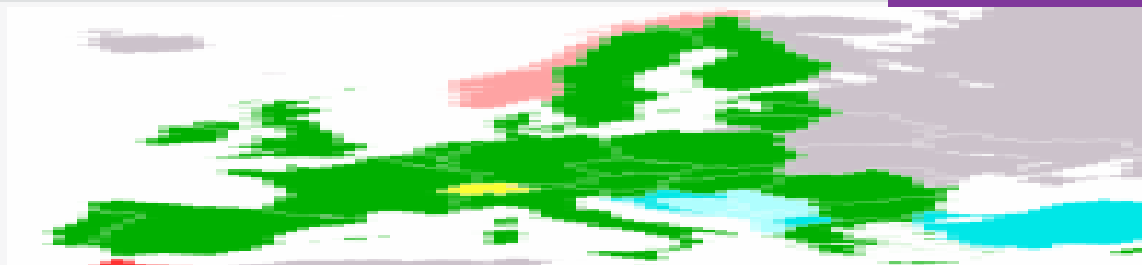
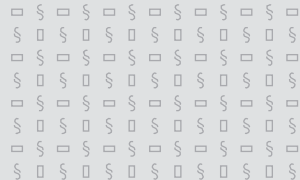

SUBJEKTY

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

■ ČLENĚNÍ

- působící **universálně**, celosvětově, a působící **regionálně**
- působící v určité **omezené oblasti** (komoditě, službách atd.), a působící **universálně**, bez nutného omezení na určitou oblast
- zabývající se ekonomickými vztahy jako **základní činnosti**, nebo nikoli, tzn. působení v oblasti ekonomických vztahů je spíše vedlejším produktem jiného působení

DRUHÁ ROVINA ÚPRAVY

STÁT V. OBCHODNÍK

PRÁVNÍ REGULACE ČS. ZO

- OD ROKU 1948 DO ROKU 1990
- OD ROKU 1990 DO ROKU 2004
- OD ROKU 2004

EVROPSKÉ PRÁVO V. NÁRODNÍ PRÁVO

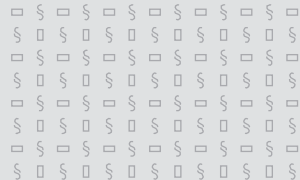
- **SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA ES (článek 206 - 207, dříve 131 - 133 Smlouvy o ES)**

- **Obsah: jednotné zásady stanovení celních sazeb,, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. 3**

EVROPSKÉ PRÁVO V. NÁRODNÍ PRÁVO

- **OBLASTI NÁRODNÍ ÚPRAVY**
 - autonomní úprava vs. komunitární úprava
 - nástroje
 - A) AUTONOMNÍ
 - B) SMLUVNÍ

TŘETÍ ROVINA ÚPRAVY

OBCHODNÍK V. OBCHODNÍK
MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ TRANSAKCE

CO ŘEŠÍ MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A PROCESNÍ?

- ČESKÁ SPOLEČNOST UZAVŘELA SMLOUVU SE SPOLEČNOSTÍ Z TURECKA. NA ZÁKLADĚ NÍ MĚLO DOJÍT K DODÁNÍ 100 KUSŮ STROJŮ DO ČR. DODÁNA BYLA POUZE ČÁST. ČESKÁ SPOLEČNOST CHCE ŽALOVAT TURECKOU SPOLEČNOST NA NÁHRADU ŠKODY.
- CO ŘEŠÍ MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ?
- - OTÁZKU, KTERÝ SOUD KTERÉHO STÁTU BUDE PRAVOMOCNÝ K ŘEŠENÍ SPORU
- - OTÁZKU PRÁVA ROZHODNÉHO PRO PŘÍSLUŠNÝ VZTAH, TJ. KUPNÍ SMLOUVU UZAVŘENOU MEZI TURECKOU A ČESKOU SPOLEČNOSTÍ
- - OTÁZKU PŘÍPADNÉ PRÁVNÍ POMOCI MEZI ORGÁNY ČESKÉHO STÁTU A TURECKA
- - OTÁZKU POSTAVENÍ SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ NAPŘÍKLAD ČR NA ÚZEMÍ TURECKA

MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

■ METODY ÚPRAVY

- METODA KOLIZNÍ
- METODA PŘÍMÁ

■ PRAMENY ÚPRAVY

- Mezinárodní smlouvy
- Nařízení a směrnice
- Normy vnitrostátní povahy

■ LEX MERCATORIA V. MPS

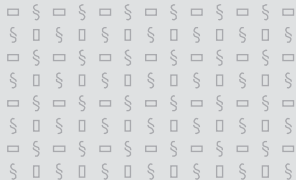
VZTAH FÓRA A JEDNOTLIVÝCH SKUPIN NOREM

- OVLIVNĚNÍ FÓRA:
- RELATIVNÍ: FORUM SHOPPING
- ABSOLUTNÍ: PROROGACE, ROZHODČÍ ŘÍZENÍ
- CO OVLIVŇUJE FÓRUM
- 1. APLIKACI PROCESNÍCH NOREM (ZÁSADA LEGIS FORI)
- 2. VŽDY U SOUDŮ, ČASTO U RS – APLIKACI KOLIZNÍCH NOREM
- 3. APLIKACI HMOTNÝCH NOREM
- 4. APLIKACI VEŘEJNOPRÁVNÍCH NOREM
- 5. U RS APLIKACI LEX MERCATORIA

ZKUŠEBNÍ PŘÍKLAD PRO NEPRÁVNÍKY

- Společnost Sklo spol.s.r. mající sídlo a místo podnikání na území ČR uzavřela 15.8.2009 smlouvu o dodávce 100.000 kusů balení léku Valetol společnosti CIMO a.s. Bratislava. Součástí smlouvy byly následující podmínky:
- Dodávka bude realizována za podmínky DDP INCOTERMS 2000 Bratislava, sklad kupujícího 15.9.2009 FIX.
- kupní cena byla stanovena odkazem na katalog prodávajícího.
- Platební podmínka: kupní cena bude zaplacená do tří dnů od dodávky na účet prodávajícího.
- V průběhu plnění nastala následující skutečnost. Kupující zboží převzal, nicméně nedal pokyn k placení. Cca po jednom měsíci prodávající urgoval nezaplacení. Kupující mu sdělil, že zboží mělo vady - špatné balení způsobilo zničení léků. Proto nezaplatí a proto i odstoupil od smlouvy.

KROKY

- 1. KDE SE BUDU SOUDIT
 - ZVAŽUJI APLIKACI NOREM PROCESNÍHO PRÁVA (MEZINÁRODNÍ SMLOUVA, KOMUNITÁRNÍ NORMA, VNITROSTÁTNÍ NORMA)
- 2. PODLE JAKÉHO PRÁVA SE BUDU SOUDIT
 - ZVAŽUJI APLIKACI METODY PŘÍMÉ A KOLIZNÍ
 - PŘÍMÁ - JEN MS
 - KOLIZNÍ - MS, KOMUNITÁRNÍ NORMA, VNITROSTÁTNÍ ÚPRAVA

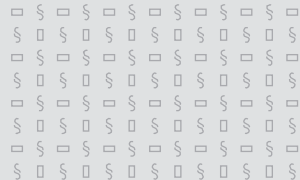
JAK TO DOPADLO?

- AD 1 V BRATISLAVĚ
- PROČ? BRUSEL I ČLÁNEK 2 NEBO 5 Odst. 1
- JAK BYCH MOHL V ČR? PROROGAČNÍ SMLOUVA NEBO ROZHODČÍ SMLOUVA
- AD 2
- PŘÍMÁ NORMA - ÚMLUVA OSN O SMLOUVÁCH O MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ - V MEZERÁCH ČESKÉ PRÁVO DLE ÚMLUVY ŘÍM I ČLÁNEK 4

PRÁVO V. POLITIKA

DĚJINY LIBERALIZACI Z POHLEDU MEZINÁRODNÍHO OBCHODU

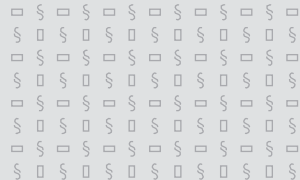

LIBERALIZACE vs. PROTEKCIONISMUS

- DILEMA VZTAHU LIBERALISMUS V. PROTEKCIONISMUS
- NENÍ JEDNOZNAČNÁ ODPOVĚĎ

- **EMPIRICKÁ ZJIŠTĚNÍ:** spíše liberalizace vede k všeobecnému blahobytu

- **REALITA:** politika liberalizace s vymezením prostoru pro dovolení ochranářství - politika WTO

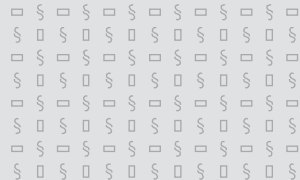
HISTORIE

- **MERKANTILISMUS**
- **PRŮLOM - SMLOUVA „COBDEN - CHEVALIER“**
- **TEORIE ABSOLUTNÍCH VÝHOD, TEORIE KOMPARATIVNÍCH VÝHOD**
- **1879 - ČÁSTEČNÝ NÁVRAT PROTEKCIONISMU**
- **ROZVRAT VZTAHŮ V RÁMCI PRVÉ SVĚTOVÉ VÁLKY**

HISTORIE

- USA - OBDOBÍ MEZI DVĚMA SVĚTOVÝMI VÁLKAMI - *Smoot-Hawley Tariff Act*“ 1930
- LAVINA OCHRANÁŘSKÝCH ZÁKONŮ
- OMEZENÍ SVĚTOVÉHO OBCHODU V DOBĚ II. SVĚTOVÉ VÁLKY
- POVÁLEČNÝ VÝVOJ - VZNIK GATT A POLITIKY LIBERALIZACE - DALŠÍ VÝVOJ VIZ PŘÍŠTÍ PŘEDNÁŠKA

STRATEGIC TRADE POLICY

■ POZICE LIBERALISMU

■ ZDŮVODNĚNÍ OCHRANÁŘSKÝCH PRVKŮ

- NEZLETILÁ ODVĚTVÍ
- BEZPEČNOSTNÍ DŮVODY
- OCHRANA PROTI NEKALÝM PRAKTIKÁM JINÝCH ZEMÍ
- OCHRANA MEZD A ZAMĚSTNANOSTI V DOMÁCÍM PRŮMYSLU A ZEMĚDĚLSTVÍ

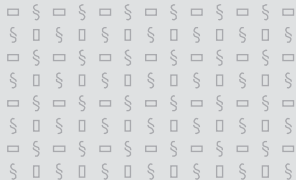
OCHRANÁŘSTVÍ - PŘEKÁŽKY

- **Regulace vstupu a výstupu zboží**
 - celní tarify, celní legislativa
 - kvóty, dovozní licence, vývozní licence, certifikace, testování

- **Vnitrostátní regulace a politika . Příklady:**
 - o technické požadavky na výrobky
 - sanitární a fytosanitární opatření
 - veřejné podpory, státní monopoly, politika veřejných zakázek

- **Obchodní praktiky, zvyklosti, kulturní rozdíly, spotřebitelské preference.**

- **Překážky vycházející z ekonomické a strukturální charakteristiky dovozní země. Příklady:**
 - investiční politika země
 - úvěrový kredit země, měnový dumping
 - průmyslová a makroekonomická politika - omezení dovozu, omezení spotřeby.

POKRAČOVÁNÍ PO PŘESTÁVCE

